

Temetés, újratemetés

Jegyzetlapok

1989. június 16.

Budapesten temetik az ország volt miniszterelnökét. Újratemetik. Kivégezték 1958-ban. Most márciusban is könnyű megbecsülni: százezrek vonulnak majd tiszteletadásra. Így lesz rendjén. Elmondják majd: törvénytelen volt a halálos ítélet. A kommunista mozgalom mártírja, aki szembe mert fordulni saját sztálinista múltjával, és a pártot megtisztítani kívánta a törvénytelenégektől, hatalomközpontúságtól, rossz hagyományaitól. Elmondják majd: a nemzet mártírja, aki szakítva a sztálinista, szovjet állampolgárságú múlttal, a magyar nemzeti önállóság érvényesítését kívánta. Elmondják majd: a nép halottja, aki a párt, a kormány vezető székeiben kiábrándult a korábbi politika néptől idegenségéből... Mindenki azt fogja mondani: így van rendjén. Aki nem így gondolja, az hallgatni fog. 16-án legalábbis. De vajon elmondják-e: nem kellene-e szembenézni 16-án történelmünkben a szélsőségek között hanyórási hagyományaival. Van-e Európában még egy nemzet, amelyik ily sokszor kényszerült kétszer temetni hőseit? S kényszerült utólag megkövetni nagy halottjainak emlékét?...

1988. február 14.

Csepelen egyszerű embert temettek. Másfél évtizede beteg volt. Nem tudott visszajárni az öreg fiúk összejöveteleire. Zavarta – mert a munkásotthonban nevelkedett, fegyelmezett munkás volt -, hogy nem képes teljes értelemmel részt venni a társalgásban. Tönkretette szervezetét, felőrölte idegeit, érrendszerét a huszonnégy-, a tizenhatórás a rossz levegőjű üzemben, a forradalmi demagógiával űzött sztahanovista, élmunkásmozgalom. Áldozata – per nélkül – egy korszak politikájának. Egy munkásdinasztia temetkezett akkor. Ezek tolongtak – miniszterelnökök özvegyei irigyelheték a sort – csendben, nem a feltűnés kedvéért, nem várva sajtófotókra, hogy majd egyszer „történelmi hőssé” emelkedhessenek. A művelt magyar munkásság, az öreg szakik utolsó hadoszlopa – jegyezte meg lelki jó barátom.

Középosztálybeli, nem is gondolta – úgymond -, létezik nem neves emberek temetésén „felvonulás”. Csak a halottért, csak önmagunkért. Vert sereg – jegyeztem meg –, nagyhangú, reggeltől-estig forradalmár radikálisok áldozatai. Csak ők – a szépet álmódók – komolyan vették, amit az ige hirdető mondott. Hogy azután a hirdető köpönyeget cserélve újra és újra más eszmék szolgálatába álljanak. És a szakik maradtak a gépnél, a paraszt az ekénél, a tisztviselő a könyökvédőnél, a kiskereskedő a rófnél...

A temetés a Kozma utcában jelképes értelmű is. Rehabilitáció is. De vajon nekünk, akik ott fogunk gyülekezni, eszünkbe jut-e, hogy száz-
ezrek rehabilitációjáról kell gondolkodnunk. Perújrafelvétel nélkül. Újratemetés nélkül...

GLATZ FERENC

TARTALOM

• Glatz Ferenc: Temetés, újratemetés	2
• Kraloványzsky Alán: Szent István király temetése	3
• Engel Pál: Temetkezések a székesfehérvári bazilikában	5
• E. Kovács Péter: Mátyás temetése	7
• Barta Gábor: Meghalt a király, éljen a király	9
• Fodor Pál: A török hódítók és a királtságok	11
• Szabó Péter: Főúri végtisztesség a 17. században	12
• Bánkuti Imre: Rákóczi két temetése	14
• Katona Tamás: Batthyány és az aradi vértanúk temetése	16
• Katona Tamás: Kossuth temetése	19
• Sipos Péter: Gyászszertartás Budapesten, 1956. október 6.	22
• Rajk László temetése (Összeállította: Hellner Zoltán)	24

FIGYELŐ

• Kun Béla: Csonka Bereg	26

ÚJRAKEZDÉS

• Ólmosi Zoltán: A Petőfi Kör 1956 nyaráig	28
• Simon Péter: Javaslat az MDP Párt-főiskoláján	31
• Arrabona Júlia: 1956-os napló	32

Címlapon:

Eltemetik, majd szentté avatják 900 évvel ezelőtt. Szent Imre temetése. Jelenet a Képes Krónikából

História

A Magyar Történelmi Társulat folyóirata. Megjelenik évente hatszor
Szerkesztőség: 1014 Bp., Úri u. 53.
Telefon: 560-457. Levélcím: Pf. 9. Bp., 1250

Felölös szerkesztő: GLATZ FERENC

Rovatvezetők: KERTÉSZ ISTVÁN,
SIPOS PÉTER, SZAKÁLY FERENC
VÖRÖS KÁROLY

Szerkesztőbizottság: BALOGH ANDRÁS,
BENDA KÁLMÁN, BÍRÓ FERENCNÉ,
DIÓSZEGI ISTVÁN, ERÉNYI TIBOR,
HANÁK GÁBOR, KOVÁCS TIBOR,
SZÜCS JENŐ

Kiadja: a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat.
Felelős kiadó: NÉMETH JENŐ vezérigazgató

Készült a Zrínyi Nyomdában Budapest
Felelős vezető: Grasselly István vezérigazgató
Terjeszti: a Magyar Posta

Előfizetési díj: fél évre 48 Ft, 1 évre 96 Ft

HU ISSN 0139-2409. Index: 25384

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!